

Magyar nyelvoktatás és nyelvápolás a kárpát-medencei szórványvidékeken

Nemzetközi konferencia,
Budapest, Magyarország Háza
Szentháromság tér 6,
2012. április 13

Magyarul Szlovéniában

doc. dr. Kovács Attila

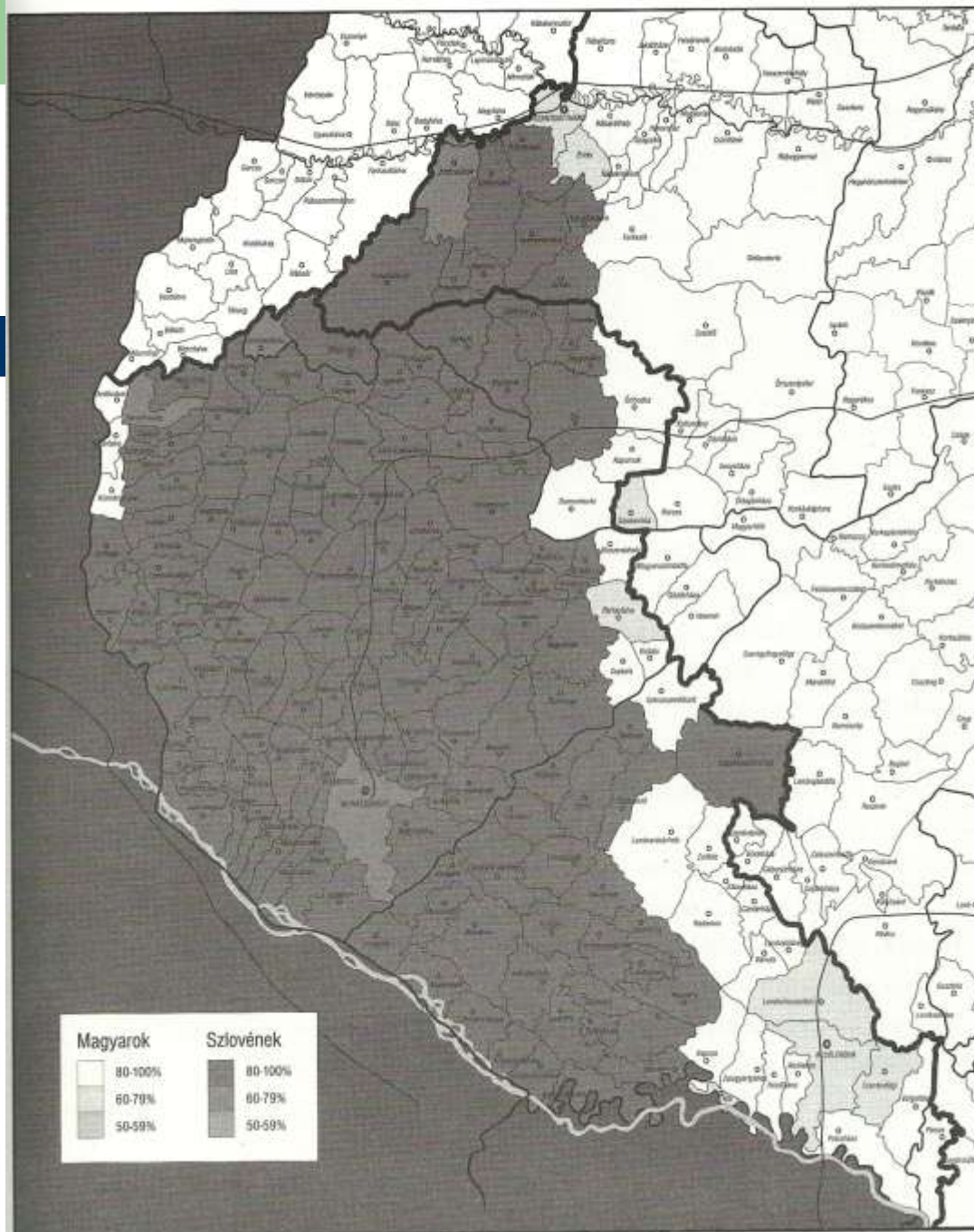
Etnikai Kutatóintézet, Ljubljana
Lendvai Egység

Email: attila.kovacs@guest.arnes.si

Az előadás felépítése

- Népszerűségi adatok
- A magyar nyelv az iskolákban – a kétnyelvű oktatás
- A magyar nyelv az iskolán kívül

IV. 7. számú térkép 1921

Muravidék anyanyelvi adatai 1910 – 1991

	1910	%	1991	%
Összesen	15.802	100	14.293	100
Magyar	14.354	90,8	7.596	53,0
Szlovén	1.296	8,2	4.964	34,7
Egyéb	152	1,0	1.760	12,3

Magyar nemzetiségűek és anyanyelvűek 2002-ben

	Magyar nemzetiségű	Magyar anyanyelvű
Összesen (SLO)	6.243	7.713
- Hodos község	159	210
- Sal község	169	188
- Moravske Top. község	351	424
- Dobronak község	616	725
- Lendva község	3.917	5.216
Kétnyelvű közs. összesen	5.212	6.237
SLO többi községe	1.031	1.476

NARODNOSTNO MEŠANA OBMOČJA V PREKMURJU LETA 1999

NATIONALLY MIXED AREA IN PREKMURJE IN THE YEAR 1999

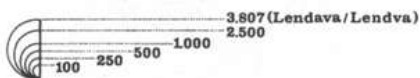
Vsebina / Research: dr. MIRAN KOMAC ; Risal / Design and production: ZMAGO DROLE ; © INV, Ljubljana, SI, 1999

Legenda / Key:

- DRŽAVNA MEJA
INTERNATIONAL BOUNDARY
- OBČINSKA MEJA
COMMUNAL BOUNDARY
- MEDNARODNI CESTNI MEJNI PREHOD
INTERNATIONAL ROAD BORDER CROSSING
- MEDDRŽAVNI CESTNI MEJNI PREHOD
INTERSTATE ROAD BORDER CROSSING
- OBMEJNI CESTNI PREHOD
LOCAL ROAD BORDER CROSSING
- NARODNOSTNO MEŠANO OBMOČJE
NATIONALLY MIXED AREA

ŠTEVILO PREBIVALCEV V NASELJIH NA NARODNOSTNO MEŠANEM OBMOČJU LETA 1991
NUMBER OF INHABITANTS IN THE SETTLEMENTS IN THE NATIONALLY MIXED AREA IN 1991

- DELEŽ MADŽAROV
PERCENTAGE OF HUNGARIANS
- DELEŽ OSTALEGA PREBIVALSTVA
PERCENTAGE OF OTHER POPULATION

ŠTEVILO MADŽAROV V NASELJIH IZVEN NARODNOSTNO MEŠANEGA OBMOČJA
NUMBER OF HUNGARIANS IN THE SETTLEMENTS OUTSIDE OF THE NATIONALLY MIXED AREA

Merilo / Scale:

Viri / Sources :

ZAKON O LOKALNI SAMOUPRAVLJ. URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE, ŠT. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98 IN 74/98.

ZAKON O USTANOVITVI OBČIN IN DOLOČITVI NJIHOVIH OBMOČIJ. URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE, ŠT. 60/94, 69/94 IN 74/98.

STATUT OBČINE DOBRONIK (DOBRONAK KÖZSÉG STATUTUMAI). URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE, ŠT. 34/99.

STATUT OBČINE HODOŠ (HODOS KÖZSÉG STATUTUMAI). SPREJET 15. 4. 1999 - SE NE OBJAVLJEN V URADNEM LISTU REPUBLIKE SLOVENIJE.

STATUT OBČINE LENDAVA (LENDVA KÖZSÉG STATUTUMAI). URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE, ŠT. 28/99.

STATUT OBČINE MORAVSKE TOPLICE (MORAVSKE TOPLICE KÖZSÉG STATUTUMAI). URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE, ŠT. 11/99.

STATUT OBČINE ŠALOVCI (ŠALOVC KÖZSÉG STATUTUMAI). URADNI LIST REPUBLIKE SLOVENIJE, ŠT. 13/99.

POPIS PREBIVALSTVA 1991: PREBIVALSTVO PO NARODNOSTNI PRIPADNOSTI. LJUBLJANA, 1992.

A magyar nemzetiségű lakosság, valamint Szlovénia lakosságának korösszetétele 2002-ben

Korcsoportok	Szlovénia	Ebből magyar
0-14	300.167 (15,3%)	502 (8%)
15-59	1.272.279 (64,7%)	3.769 (60,4%)
60 +	392.590 (20%)	1.972 (31,6%)
Összesen	1.964.036	6.243

Oktatás

- **Történelmi kitekintő (1920-1941; 1941-1945; 1945-1958; 1959-től kétnyelvű oktatás)**
- **Kétnyelvű óvodák** – összesen 10 (Lendván 2, Gyertyános, Hosszúfalu, Göntérháza, Petesháza, Dobronak, Pártosfalva, Hodos és Domonkosfa) - *Közel 300 óvodás a 2010-2011-es tanévben*
- **4 kétnyelvű általános iskola** (Pártosfalva (hodosi és domonkosfai fiókiskolák), Dobronak, Göntérháza és Lendva (gyertyánosi fiókiskola) – *Összesen 782 tanuló (81 elsős) a 2010-2011-es tanévben kb. 23,7%-a M1*
- **Lendvai Kétnyelvű Középiskola (1981-től)** (különböző szakirányok) – *A 2010-2011-es tanévben 314 diák látogatta*
- **Maribori Egyetem (1981-től)** – Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék; Fordítói Szak
- **Magyar nyelvi lektorok:** A maribori és a ljubljanaei egyetemen

NARODNOSTNO MEŠANA OBMOČJA V PREKMURJU LETA 1999

NATIONALLY MIXED AREA IN PREKMURJE IN THE YEAR 1999

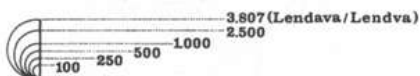
Vsebina / Research: dr. MIRAN KOMAC ; Risal / Design and production: ZMAGO DROLE ; © INV, Ljubljana, SI, 1999

Legenda / Key:

- DRŽAVNA MEJA
INTERNATIONAL BOUNDARY
- OBČINSKA MEJA
COMMUNAL BOUNDARY
- MEDNARODNI CESTNI MEJNI PREHOD
INTERNATIONAL ROAD BORDER CROSSING
- MEDDRŽAVNI CESTNI MEJNI PREHOD
INTERSTATE ROAD BORDER CROSSING
- OBMEJNI CESTNI PREHOD
LOCAL ROAD BORDER CROSSING
- NARODNOSTNO MEŠANO OBMOČJE
NATIONALLY MIXED AREA

ŠTEVILO PREBIVALCEV V NASELJIH NA NARODNOSTNO MEŠANEM OBMOČJU LETA 1991
 NUMBER OF INHABITANTS IN THE SETTLEMENTS IN THE NATIONALLY MIXED AREA IN 1991

- DELEŽ MADŽAROV
PERCENTAGE OF HUNGARIANS
- DELEŽ OSTALEGA PREBIVALSTVA
PERCENTAGE OF OTHER POPULATION

98 ŠTEVILO MADŽAROV V NASELJIH IZVEN NARODNOSTNO MEŠANEGA OBMOČJA
 NUMBER OF HUNGARIANS IN THE SETTLEMENTS OUTSIDE OF THE NATIONALLY MIXED AREA

A családokban használt társalgási nyelv a magyar anyanyelvű személyeknél – 1991 és 2002

Anyanyelv	1991		2002		
	A társalgási nyelv az anyanyelv	A társalgási nyelv a szlovén	A társalgási nyelv az anyanyelv	A társalgási nyelv a szlovén	Az anyanyelv és a szlovén
Magyar	62,1	13,4	46,4	19,1	31,6
Olasz	45,6	19,6	31,1	30,7	35,1

A felsőfokú végzettségűek aránya nemzetiség szerint 1971-2002

Nemzetiség	1971	1981	1991	2002
Szlovén	2,9	6,1	9,0	13,4
Magyar	1,1	3,0	5,7	10,0
Olasz	2,2	5,5	8,2	16,4

Az iskolán kívüli magyar nyelvoktatás

- Magyar nyelvoktatás az egynyelvű szlovén középiskolákban
- Hittan-órák
- Magyar nyelvi órák a ljubljanei József Attila ME szervezésében
- Vasárnapi iskola

Magyar nyelvoktatás a szlovén középiskolákba

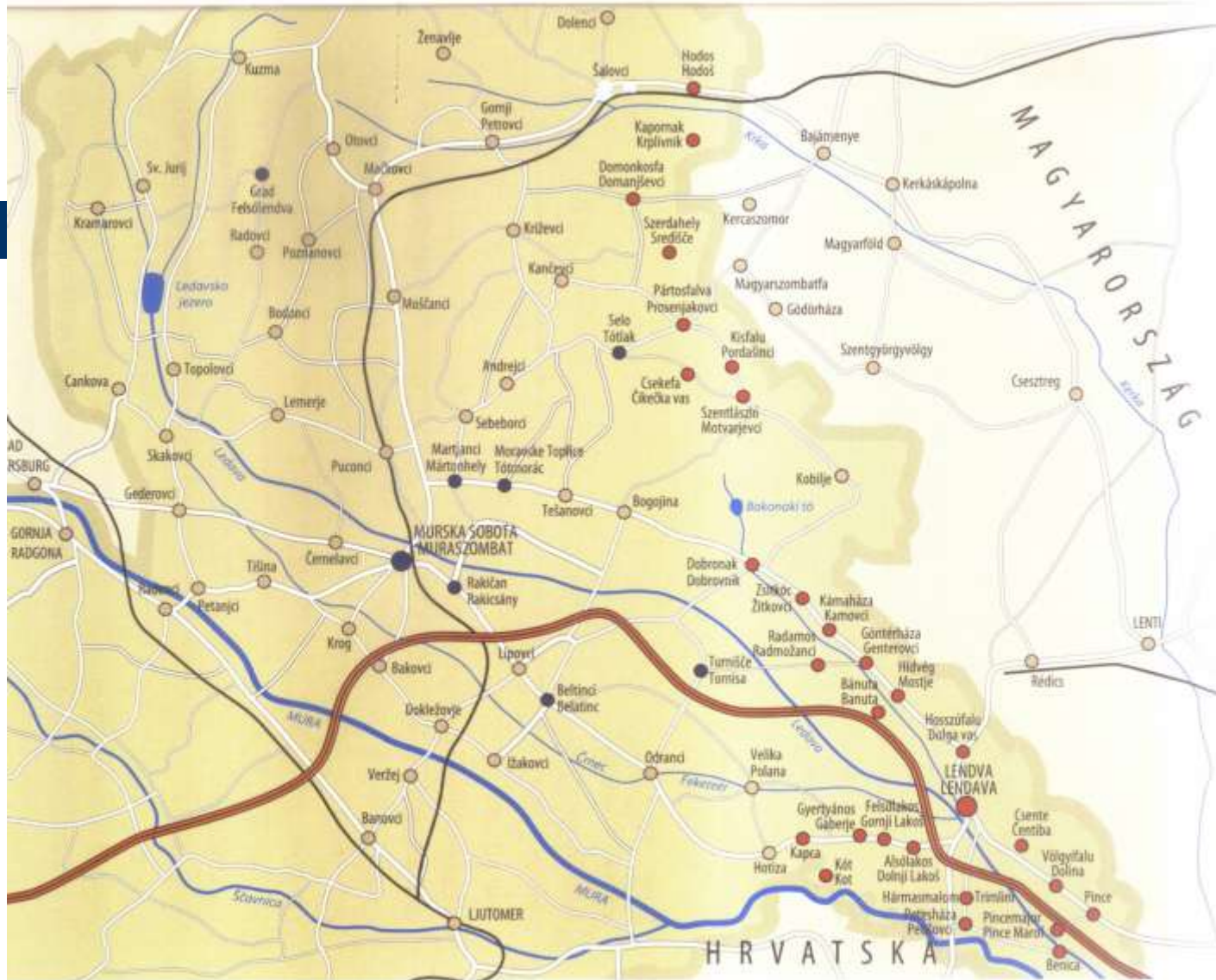
- Jogi háttér:
 - 1976 óta törvényrendelet biztosítja, hogy az egynyelvű középiskolákban is folytathatják magyar nyelvi tanulmányaikat a diákok, ha ezt legalább öt diák igényli
 - A magyar nyelv fakultatív oktatása azoknak a diákoknak nyújtja a magyar nyelv tanulásának lehetőségét, akik egynyelvű középiskolában folytatják tanulmányaikat. Csak középiskolásoknak biztosított ez a lehetőség.

Magyar nyelvoktatás a szlovén középiskolákba

- A négy éves oktatás végén megadatik a diákoknak az a lehetőség, hogy a magyar nyelvből, mint környezetnyelvből (magyar II) érettségi vizsgát tegyenek. A gimnazisták választható tantárgyként tehetnek érettségit, a szakközépiskolások pedig, amennyiben szükséges számukra az ötödik tantárgyból vizsgázni, választhatják a magyar II-es érettségit.

Magyar nyelvoktatás a szlovén középiskolákba

- A magyar nyelv fakultatív oktatására bárki beiratkozhat bármelyik muravidéki egynyelvű középiskolában:
 - Muraszombati Gimnázium (Gimnazija Murska Sobota),
 - Muraszombati Szak- és Szakközépiskola (Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota),
 - Muraszombati Közgazdasági Szakközépiskola (Ekonomška šola Murska Sobota),
 - Egészségügyi Szakközépiskola (Srednja zdravstvena šola Murska Sobota)
 - Mezőgazdasági Szakközépiskola (Biotehniška šola Rakičan),
 - Ljutomeri Gimnázium (Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer),
 - Vendéglátóipari Szakközépiskola Radenci (Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci)
- A magyar nyelv fakultatív oktatásának kivitelezését a lendvai Kétnyelvű Középiskola szervezi és egyben biztosítja a tanárt.

Magyar nyelvoktatás a szlovén középiskolákba

- A 2011/2012-es tanévben az oktatás két helyszínen, három csoportban folyik.
 - Heti két órában a muraszombati gimnáziumban – az órákat zömében azok a diákok látogatják, akik a pártosfalvi Kétnyelvű Általános Iskolát fejezték be
 - Heti két alkalommal két-két órában pedig a lendvai középiskola ad otthont a fakultatív nyelvoktatásnak. Lendvára a Lendva-környéki diákok járnak fakultatív nyelvórákra, tehát azok, akik a lendvai, dobronaki és göntérházi kétnyelvű általános iskolákat fejezték be

Magyar nyelvoktatás a szlovén középiskolákba

- A magyart nyelvet fakultatív tanuló diákok száma iskolánként
 - Muraszombati Gimnázium – 5
 - Muraszombati Szak- és Szakközépiskola - 1
 - Muraszombati Közgazdasági Szakközépiskola - 2
 - Egészségügyi Szakközépiskola - 6
 - Ljutomeri Gimnázium - 6
- Összesen 20 diák tanul magyarul

A magyar nyelv és honismeret oktatása Ljubljanában

- 2002-ben 227 személy vallotta magát magyar nemzetiségűnek Ljubljanában
- 2007-től van megszervezve a József Attila ME keretén belül a magyar nyelv és honismeret oktatása
- Ledina iskolában két tantermet bérelnek - szerdán és csütörtökön van oktatás
 - Budapest tanterem – Demszky Gábor

A magyar nyelv és honismeret oktatása Ljubljanában

- Négy csoport keretén belül folyik az oktatás
 - Óvodások és 1. osztályos tanulók (4 tanuló)
 - 3. és 4. osztályos tanulók (3 tanuló)
 - 5. és 6. osztályos tanulók (8 tanuló)
 - Honismeret csoport (3)
 - Összesen 18 tanuló
- Két tanár tanít: az egyik a nyelvtan a másik a honismeretet és a kicsiket
- A tanulók megoszlása: 1 nagykövetségi alkalmazott gyermeke; 2 Ljubljanában dolgozó magyar állampolgárok gyermekei, 2 szlovén származásúak; a többi muravidéki és vajdasági szülők gyermekei

Hittan és gyülekezeti hitoktatás

- Római katolikus (85%)
 - Lendvai plébánia (magyar és szlovén nyelvű misék)
 - Dobronaki plébánia (magyar és szlovén nyelvű misék)
- Evangélikusok (10%)
 - Lendván, Hodoson és Domonkosfán vannak istentiszteletek, szlovén nyelven
- Reformátusok (5%)
 - Szentlászlón és Pártosfalván tartanak magyar nyelvű istentiszteleteket

Hittan és gyülekezeti hitoktatás

- Római katolikusoknál heti egy alkalommal van magyar nyelvű hittan
 - A lendvai plébániában heti egy alkalommal 3 csoportban
 - Lendvai plébános Bernád József (1-3. osztály)
 - Primusa Kancsal Mária - Lenti hitoktató (4-7. osztály)
 - Szakál Szilárd – Lenti káplán (8-9. osztály)
 - Dobronaki plébánia
 - Štihec Simon plébános tanítja az összes tanulót

Hittan és gyülekezeti hitoktatás

- Reformátusok
 - Szentlászlón van gyülekezeti hitoktatás – Bódis Tamás lelkész
 - 2 csoport (kicsi és nagy)
 - Összesen 9 gyermek jár hitoktatásra
- Evangélikusok – nincs magyar nyelvű hitoktatás

Vasárnapi iskola

- Próba jelleggel április 21-én szervezik meg az első foglalkozást az örségi Hodoson

Köszönöm a figyelmüket!